IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAH IN SOBOTAH – TELEFONI: UREDNIŠTVO 24-75, TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90 – TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-135 – LETNA NAROČNINA 900 DIN, MESEČNA 75 DIN, POSAMEZNA ŠTEV. 10 DIN

LETO XIII — KRANJ, SREDA 28. DECEMBRA 1960 — ŠT. 150

GLAS

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK – OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK – OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO – IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« V KRANJU – UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR – GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Z zadnje letošnje seje Okrajnega ljudskega odbora

Sodstvo v zaščiti pravic državljanov

Novo Okrožno sodišče v Kranju in Okrajno sodišče na Jesenicah - Imenovan je Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju - Novi odloki

Kranj, 26. decembra – Danes je bila v Kranju 49. skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora in s tem tudi zadnje srečanje odbornikov v tem letu. Zato je podpredsednik OLO Ivan Bertoncelj, ki je tokrat vodil sejo, vsem odbornikom zaželel srečno novo leto in se zahvalil za letošnje sodelovanje v tem orgaiu. Glavna stvar na današnji seji je bila razprava o reorganizaciji sodne uprave. Po sklepu zadnjega zasedanja republiške Ljudske skupščine sta na Gorenjskem ustanovljeni dve novi sodišči: Okrožno sodišče v Kranju ter Okrajno sodišče na Jesenicah. Za Okrožno sodišče so bili hkrati tudi imenovani sodniki in sicer: za predsednika Ivan Repinc ter člani: Ferdinand Nečemar, Jože Fister, Marjan Ogrizek, Edgar Vončina in Karel Misjak.

Predsednik Okrožnega sodišča Ivan Repinc je doma iz bohinjskega kota in ga mnogi aktivisti iz časa NOB že poznajo kot člana okrajnega ali okrožnega komiteja in na drugih političnih funkcijah. Po osvoboditvi je razen političnega dela v Ljubljani prijel za knjigo, kar ni imel prej priložnosti. Za maturo je kaj kmalu na pravni fakulteti položil tudi diplomo. Zatem ga je dolžnost skupnosti zanesla za sodni stol. Že leta 1956 je bil imenovan za predsednika Okrožnega sodišča v Kopru, kjer si je pridobil bogate izkušnje.

Ko je tovariš Repinc poročal o reformi sodne službe je med drugim poudaril zlasti pomen zaščite pravic državljanov. Hiter razvoj dežele in družbenega sistema narekuje zelo intenzivno delo pravosodnih organov. Težišče dolžnosti in s tem tudi pravic se nenehno prenaša navzdol na nižje organe in gospodarske organizacije oziroma na same državljane.

Za njegovim poročilom, ki so ga odborniki soglasno sprejeli, so izvolili še 217 sodnikov porotnikov iz raznih krajev Gorenjske, ki bodo sodelovali pri Okrožnem sodišču ter 17 pedagoških in drugih delavcev za porotnike pri mladinski kriminaliteti imenovanega sodišča.

ZA PREVENTIVNO ZDRAVSTVO

V nadaljnjem delu so odborniki poslušali obširno poročilo o dosedanjem delu Okrajnega higienskega zavoda, ki ga je prebrala tovarišica Sonja dr. Mejakova. Toda

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z zasedanja Zvezne ljudske skupščine

Petletni plan je nadaljevanje našega gospodarskega razvoja

V Beogradu se je v ponedeljek pričelo letošnje zadnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine. Kot glavna točka dnevnega reda je bil ekspoze predsednika republike tovariša Josipa Broza-Tita o predlogu perspektivnega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije v letih 1961-65. Predlog petletnega načrta je komentiral tudi predstavnik Zveznega izvršnega sveta tovariš Avdo Humo. Razen razprave o perspektivnem planu je bil obravnavan tudi predlog družbenega plana za leto 1961, predlog zveznega proračuna, predlog o finansiranju šol in drugo. Ker je bil ekspoze predsednika Tita zelo pomemben in je vzbudil vsepovsod veliko zanimanje, objavljamo kratke izvlečke iz njegovega govora.

Tovariš Tito je dejal, da danes razpravljamo na tem visokem mestu o novem petletnem planu gospodarskega razvoja Jugoslavije, katerega izpolnitev bo prinesla nove, neprimerno večje pridobitve od sedaj doseženih. Izpolnitev novega plana nas bo uvrstila med razvite evropske države in ustvarila pogoje za nenehen socialistični razvoj naše države. Ko razpravljamo danes o predlogu perspektivnega plana moramo imeti pred očmi začetno osnovo, s katero smo pričeli po vojni gospodarsko in družbeno graditev. Odstraniti smo morali hude posledice, ki nam jih je pustila podedovana preteklost oziroma zaostalost. Zato ogromni uspehi, ki jih je naša država dosegla v dosedanjem razvoju najboljše potrdijo pravilnost poti, po kateri smo krenili. V kratkem času smo se odmaknili od tiste meje, s katero je Jugoslavija sodila s svojimi gospodarskimi pokazatelji med nerazvite in zaostale države. Danes pa si z 2,5-krat večjim narodnim dohodkom in s približno štirikrat močnejšo industrijo kakor pred vojno, s 60 % večjo kmetijsko proizvodnjo, z bistveno spremenjeno sestavo prebivalstva in povečano delovno storilnostjo, približujemo stopnji gospodarsko razvitih dežel.

Naša industrija je postala prevladujoče gospodarsko področje. Razvile so se nove industrijske panoge, ki jih pred vojno nismo poznali. Vzporedno z industrijo so se razvijale tudi ostale panoge.

Predlog družbenega plana gospodarskega razvoja je samo nadaljnja vzmet pri uresničevanju socialističnega razvoja. Z družbenim proizvodnim dohodkom in narodnim dohodkom, ki naj bi ob koncu prihodnjega perspektivnega plana narasla za dobrih 70 % v primerjavi z dosedanjo stopnjo in drugimi spremembami, bo naše gospodarstvo in družba dobila nove in kvalitetno drugačne naloge.

Nadalje je predsednik Tito dejal, da bodo spremembe v gospodarskem sistemu omogočile, da bo načelo nagrajevanja po delu prišlo bolj do izraza.

Da smo prehodili v naši socialistični graditvi že najtežji del poti, se moramo zahvaliti naporom naših delovnih ljudi.

Razprave o reorganizaciji sodne uprave na seji Okrajnega ljudskeg odbora so se tokrat udeležili tudi novoimenovani sodniki Okrožnega sodišča v Kranju. V ospredju, na desni predsednik Ivan Repinc.

Ob predlogu perspektivnega plana trgovine

Tudi v korist turizma

V prihodnjih petih letih se bo promet v trgovini dvignil za 51 %, od tega trgovina na drobno za 61 %, grosistična trgovina pa za 40 %. Leta 1956 bo znašal promet v trgovini 43 milijard dinarjev. Celotni dohodek se bo povečal za 92 % in bo znašal 3 milijarde in 200 milijonov dinarjev, narodni dohodek pa 2 milijardi 485 milijonov.

Trgovina v našem okraju je tista panoga, ki zaposluje danes nekaj manj kot 5 % vseh zaposlenih in ustvarja 3 % od skupnega narodnega dohodka. Po planu za letošnje leto znaša namreč narodni dohodek trgovine milijardo in 150 milijonov dinarjev. Od tega zneska odpade nekako polovica na trgovino na drobno. druga polovica pa na grosistično trgovino, medtem ko tvori zunanja trgovina le neznaten del. Zunanjo trgovino predstavlja v našem okraju samo podjetje Ribnik-export Jesenice.

Iz že navedenih podatkov sledi, da bo trgovina v prihodnjih petih letih smelo napredovala, predvsem trgovina na drobno. Ta se bo vedno bolj navezovala neposredno na proizvajalca in ne samo na grosista, kakor je bilo sedaj čutiti. – Jasno pa je, da s tem vloga grosistov še vedno ne bo padla. Trgovska politika se bo v prihodnje vodila v tej smeri, da bi se trgovina na drobno sama oskrbovala na domačem trgu, trgovina na debelo pa bi se preusmerila na zunanjetrgovinsko poslovanje.

Da bomo lahko v naslednjih petih letih dosegli res tak promet, bomo morali zgraditi več novih trgovskih lokalov. V sedanjih prostorih se promet ne da več dosti povišati. Tako bomo zgradili večjo blagovnico v Kranju in manjšo blagovnico na Jesenicah; nadalje več trgovskih centrov v Tržiču, Radovljici, Bledu in drugod. Obenem bomo v teh letih pridobili nad 10.000 kvadratnih metrov skladiščnih površin. V starih trgovinah pa bomo morali več ali manj nadoknaditi staro opremo z novo.

Kar pa se tiče investicij v družbeni standard, bodo te v trgovini bolj šibke. Sedanji sistem delitve dohodka ne dopušča, da bi si trgovina ustvarila sklade za gradnjo stanovanj in podobno. Verjetno bo nov sistem delitve dohodka za trgovino ugodnejši, ker bo več sredstev ostalo tam, kjer se bodo ustvarjala.

Narodni dohodek se bo torej v letu 1965 še enkrat povečal. – Pri tem pa se bo stalež delovne sile dvignil samo za 28 %. Narodni dohodek se torej ne bo povečal na račun zaposlenih, pač pa na račun boljše organizacije dela, ustanovitve več samopostrežnih trgovin in sodobne opreme vseh sedanjih lokalov tako, da bo omogočala kar najhitrejšo postrežbo. Ako nam bo to uspelo v celoti uresničiti, za kar pa imamo pogoje, bo naše trgovsko poslovanje čez pet let sodobno urejeno, za kar pa je že skrajni čas. Upoštevati moramo, da je prav trgovina tista, s katero se naš turizem vedno pogosteje srečuje. Zato je eden izmed glavnih pogojev, da se tudi turizem poživi – sodobno in higiensko urejena trgovina.

-vk

Iz razprave delegatov na konferenci jeseniške mladine

Za boljšo povezavo

Kakor smo že poročali v ponedeljkovi številki našega lista, je bila v nedeljo na Jesenicah letna konferenca jeseniške mladine. Ker iz razprave nismo mogli obširneje poročati zaradi zaključka redakcije in ker je bila razprava zelo plodovita, bomo danes napisali nekaj besed o problemih, ki jih je ta odkrila.

Največ so mladi govorniki razpravljali o ideološkem izobraževanju mladine. O tem je govorilo več delegatov, ki so vsi poudarjali isto. – Ideološko delo mladine je uspešno, vendar še zdaleč ne pohvalno oziroma zadovoljivo. – To velja predvsem za nekatere vaške aktive, ki sploh ne kažejo zanimanja in želje po ideološkem izobraževanju. Zato je naloga komiteja in tudi posameznih mladincev, da jih za to zainteresirajo.

Tudi odnos med Ljudsko mladino in drugimi politično-družbenimi organizacijami bo nujno treba izboljšati. Sedaj se vsepovsod čuti izoliranost, čeprav vsak ve, da je cilj vseh organizacij eden in isti – graditi in ustvarjati socializem. Ta negativni pojav nesodelovanja se kaže pri sprejemanju mladih ljudi v članstvo ZK. Mnogo mladincev je sprejetih v Zvezo komunistov brez vednosti mladinske organizacije. Ta je vendar poklicana, da predlaga in da mnenje za sprejem. Še nekaj je, kar je tudi važno, da omenim. To je odnos novosprejetih mladincev v ZK proti mladinski organizaciji. Z njo prekinejo domala vse vezi in gledajo nanjo nekako zviška. Zato so člani občinskega komiteja na Jesenicah mnenja, naj se sprejmejo v članstvo ZK samo tisti mladinci, ki jih bo predlagala mladinska organizacija. Ako bomo sprejemali mladino samo z administrativnim ukrepom, ne moremo pričakovati od nje mnogo koristi, čeprav ne trdim, da to velja za vse.

Eden izmed govornikov se je lotil tudi dela klubov OZN. Ti še posebno v sedanjem času, glede na »črne« razmere v svetu, dobi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Avtobusni promet postaja vse močnejši in predstavlja pomembno potrošno dobrino državljanov. Prav zato se večkrat slišijo razne pripombe in sugestije za odpravljanje posameznih težav, ki nastajajo v avtobusnem prometu. Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora v Radovljici so sprejeli priporočilo, naj bi v okrajnem merilu skušali odstraniti zlasti nekatere neskladnosti med posameznimi prevoznimi podjetji, kar po njihovi oceni zmanjšuje kvaliteto uslug in marsikje ustvarja celo nezadovoljstvo potnikov. Hkrati te dni veliko ljudje govorijo o avtobusnem prometu spričo novih voznih olajšav za šolsko mladino, kar sedaj urejujejo občinski ljudski odbori.

Na sliki: Vsakdanji motiv iz avtobusne postaje v Kranju.

OBRAZI in POJAVI

Kako je predsedniku ime?

»Kateremu predsedniku?« se je začudil Mirče.

V trafiki je bila gneča. Milena se je komaj pririla do pulta in se prilastila velike škatle. Začela je izbirati. — Pisane razglednice z Dedkom Mrazom v kričečih barvah ji niso bile všeč. Vizitke pa so bile vse enotne: majhne, z enoličnim zimskim motivom. Zares vse prebrano!

Potem se je z zavitkom razglednic in vizitk napotila proti izhodu. Tam sta se našla z Mirčetom, ki mi je to zgodbo tudi pripovedoval. Milena ga je namreč kar na lepem vprašala, kako je predsedniku ime.

Toda ob tem se je Milena nenadoma ustavila in vprašala: »Misliš, da mi bo zameril? — Ti ga bolje poznaš. Povej!«

»Zakaj? Ne, ne bo zameril. — Samo nesmiselno je, če ga osebno ne poznaš. Ne bo si znal pojasniti zakaj...« je tolmačil Mirče in se izogibal drugih besed, da bi jo ne užalil.

Milena pa se je pri tem še bolj razgovorila:

»Ti si še premlad, neizkušen. — Ne veš, kaj pomeni poznanstvo v življenju. — Ves svet stoji na tem...« Dolgo je govorila in prepričevala Mirčeta, kako je bilo

»Ja našemu vendar! Saj sva vendar skupaj v službi. Hočem mu poslati vizitko za Novo leto,« je dejala Milena.

»Saj si komaj šele prišla k nam! Še meni ne pride to na misel. Ne vem zakaj,« je odvrnil Mirče. Ni si znal razlagati, zakaj vizitka nekomu, ki mu ne veš niti imena.

tam in tam, kako je bilo takrat in takrat, kako je ta in oni dosegel to in to...

Ko je Mirče to pripovedoval, se ni mogel načuditi takemu pojmovanju. — Toda takih voščil je verjetno dokaj malo. Več takega pojmovanja se skriva v raznih darilih, ki v svojem ozadju res nimajo ničesar čustvenega, prijateljskega, marveč dostikrat zgolj interesno noto. Kaj naj bi na primer rekli o tistih novoletnih poklonih, ki jih nekatera podjetja, še zmeraj po stari navadi, pripravljajo ob novoletnih praznikih svojim odjemalcem in poslovnim ljudem? Samoupravni organi so sicer v tem popolnoma samostojni in smejo razpologati s sredstvi. — Toda v marsikaterem primeru bi bilo verjetno bolje, če bi take poklone preusmerili šolam, otroškim ustanovam in pionirskim organizacijam, kajti darilo niti čestitka, če nimajo osebne, prijateljske note tudi v našem poslovnem življenju že zelo, zelo malo pomenijo.

K. M.

Te dni po svetu

AFRIŠKA KONFERENCA NA VRHU

Ves tisk Združene arabske republike pozdravlja sklep predsednika Naserja, da se bo udeležil konference voditeljev neodvisnih afriških držav, ki bo v Rabatu dne 3. januarja.

KOMISIJA OZN NAJ PREGLEDA IZRAELSKI REAKTOR

Demokratski član kongresa ZDA Frank Moss je izrazil mnenje, da bi morala komisija OZN pregledati reaktor, ki ga gradijo v Izraelu, in ugotoviti ali ga res ne bodo uporabili za izdelovanje atomske bombe.

ATOMSKA OBOROŽITEV ARMADE

Nekaj 100 javnih delavcev na Danskem je pozvalo vlado, naj prouči vse morebitne posledice, ki bi utegnile nastati, če bi prišlo do oboroživte Danske armade z atomskim orožjem in do ustanovitve atomskih oporišč na Danskem.

POLOŽAJ V KONGU

Predstavnik OZN je prebral uradno sporočilo o dogodkih v Bukavi, glavnem mestu pokrajine Kivu. Okrog 60 kongoških vojakov je prispelo iz Stanleyvilla v Bukavo, kjer so imeli konferenco z vsemi ministri pokrajinske vlade in poveljnikom garnizije kongoške nacionalne vojske v Bukavi majorjem Singo. Med konferenco je predsednik te pokrajine J. Maruho izrazil sum o aretaciji majorja Singa in to povedal poveljniku sil OZN Ponzu. Ko je polkovnik Ponzo prišel na to konferenco, je ugotovil, da se oficirji in vojaki generala Lundule prijateljsko razgovarjajo s predstavniki lokalnih oblasti. Malo pozneje pa je zvedel, da so vse ministre odpeljali na njihove domove in jih izpustili šele čez eno uro. Večina ministrov je potem lahko ugotovila, da ni predsednika pokrajinske vlade Maruha in ministrov Bukabubuja in Itukutukaja ter majorja Singo. Predstavnik OZN je hkrati izjavil, da vojaki garnizije v Bukavi »sploh niso intervenirali, ampak so se prijateljsko vedli nasproti Lundulovim vojakom in so pokazali zadovoljstvo, ker je bil aretiran njihov poveljnik major Singo skupaj z drugimi«.

PROTEST PROTI ATOMSKIM POSKUSOM

Japonska vlada je včeraj poslala protest francoski vladi zaradi ponovnih poskusov z atomskim orožjem v Regani. Francozi opravljajo te poskuse zaradi izpopolnitve svojega atomskega orožja.

Ljudje in dogodki

Dosledna načelna stališča pri obravnavanju mednarodnih problemov

Na zadnjem letošnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine se je predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito v svojem ekspozeju dotaknil tudi nekaterih zunanjepolitičnih problemov.

Med drugim je dejal, da je zunanjepolitična dejavnost vlade FLRJ v letu 1960 zlasti prišla učinkovito do izraza v Združenih narodih, kjer so predstavniki Jugoslavije v tesnem sodelovanju s predstavniki drugih izvenblokovskih držav konstruktivno uveljavljali politiko ohranitve miru in urejanja spornih mednarodnih problemov po miroljubni poti, zlasti problema razorožitve in kolonialnega vprašanja, ter pomoči nezadostno razvitim državam. Tov. Tito je dejal, da so izvenblokovske države izrazile trdno odločenost, da dosledno zastopajo zavest človeštva v današnjem zmedenem mednarodnem vzdušju. Zelo koristno je bilo tudi to, da so imeli šefi izvenblokovskih dežel in vlad priložnost vsestransko izmenjati mnenja in tako priti do enotnega gledišča o najvažnejših vprašanjih splošne koristi, ki terjajo nujno ureditev in ki spričo nenehnega ogrožanja miru upravičeno vzbujajo zaskrbljenost sveta.

To kar se zdaj dogaja v Kongu, je najbolj grobo vmešavanje od zunaj v notranje zadeve komaj osvobojene dežele, da bi, na eni strani, obdržali gospodarske pozicije kolonialistov in omejili svobodo v uveljavljanju naprednega družbenega razvoja ne samo Konga, marveč tudi drugih afriških dežel, ki so si že priborile neodvisnost, in da bi na drugi strani dosegli, da bi bile te dežele poslušno orodje v politiki hladne vojne. Nadalje je tov. Tito dejal, da smo v tesnem sodelovanju s predstavniki izvenblokovskih držav v OZN ustvarili trdno podlago za nadaljnje skupne napore. Delovanje predstavnikov petih izvenblokovskih držav je prišlo do popolne veljave v soglasno sprejeti resoluciji 28 dežel, v kateri je izražena zahteva, da se vse v ZN včlanjene dežele vzdrže akcij, škodljivih za mednarodno vzdušje in prispevajo napore, da pride do popolnega sodelovanja med vsemi državami.

Tudi tragični dogodki v Alžiriji so najbolj dramatično pokazali, da so popolnoma upravičene zahteve alžirskega ljudstva po samoodločbi in neodvisnosti. Skladno s tem smo podprli resolucijo 22 dežel Azije in Afrike o priznanju pravice alžirskemu ljudstvu do svobodnega odločanja in neodvisnosti in do referenduma v Alžiriji pod okriljem OZN.

Jugoslavija je v letu 1960 dosledno ravnala po načelih, na katerih sloni naša politika v vsem povojnem obdobju: to je politika miru in miroljubnega sodelovanja z vsemi narodi in državami ne glede na različne družbene sisteme. Naša dosedanja politika sodelovanja z vsemi deželami, ne glede na različne družbene sisteme, je bila ne samo pravilna, marveč tudi zelo koristna za obe strani — Prav tako sodelovanje — sodelovanje brez žrtvovanja lastnih političnih in ideoloških načel — je najbolj značilno za miroljubno aktivno koeksistenco med državami in narodi. V zaključku svojega ekspozeja je tov. predsednik govoril še o bližnjih obiskih v nekaterih afriških državah v prvi polovici leta 1961 in o ugodnih perspektivah za gospodarsko sodelovanje z azijskimi in afriškimi državami.

POZOR!

Vse naročnike in bralce »Glasa« obveščamo, da bo prihodnja številka našega lista — novoletna številka — izšla že v petek, dne 30. decembra 1960.

Novoletna številka »Glasa« bo izšla v povečanem obsegu na 16 straneh.

Uredništvo in uprava

Razgovor s predsednikom OK LMS Kranj Zdravkom Krvino

Kopica nalog za prihodnje

Ob zaključku občinskih mladinskih konferenc smo zaprosili predsednika Okrajnega komiteja LMS v Kranju, tovariša **ZDRAVKA KRVINA**, da nam pove o čem je bilo največ govora na konferencah. Tovariš Krvina nam je takole odgovoril:

»Konference smo razen v Škofji Loki izvedli že po vseh občinah Gorenjske. Osebno sem bil na konferencah v Tržiču, Železnikih, Bledu in Radovljici.

Še preden so se začele letošnje občinske mladinske konference, je bil sekretariat okrajnega komiteja mnenja, da naj bodo te povsem delovnega značaja. Danes že lahko trdim, da so ta cilj tudi v precejšnji meri dosegle. Tako so konference res posegle v vso problematiko pri reševanju življenjskih problemov mladih ljudi, kot so to stanovanja in prehrana.

Osnovna nologa, ki smo si jo postavili je tudi ta, da bomo v organizacijo vključili še vso ostalo neorganizirano mladino na Gorenjskem. Te je še dobrih 25 %. Pri tem bo brez dvoma treba poiskati nove oblike dela z mladino, in to z vključevanjem mladine v razna društva in delom po interesnih skupinah. Če bomo tako zastavili, potem sem prepričan, da ne bo težko dobiti še ostale mladine v naše vrste.

O drugem večjem problemu, o izobraževanju mladih, je bilo govora na vseh konferencah. Mladinske osnovne organizacije bodo dolžne, da skrbijo za vse mlade ljudi, ki imajo veselje do nadaljnjega izobraževanja, pa bodisi to v rednih ali večernih šolah, ali na raznih seminarjih. Razen tega so konference jasno potrdile, da je treba v vse družbene organizacije v občinah vključiti čimveč mladine, in sicer predvsem v upravne odbore raznih društev in podobno.

Predsednik OK LMS Kranj ZDRAVKO KRVINA

Problemi, ki so jih mladinci in mladinke obravnavali na letošnjih občinskih konferencah so bili res zreli za tako obravnavo. Mnenje sekretariata OK LMS in ostalih članov komiteja je bilo, naj bodo letošnji delovni programi občinskih vodstev tolikšni, da jih bo moč z uspehom uresničiti. Na konferencah je bilo tudi veliko govora o vključevanju mladih v delavsko in družbeno upravljanje. Povsod na Gorenjskem je bilo letos izvoljenih precej mladih v upravne odbore, delavske svete, občinske ljudske odbore in razne svete in komisije pri občinskih ljudskih odborih. Zato bo že to leto treba gledati na to, da se bodo ti mladinci začeli izobraževati na raznih seminarjih, da bodo zreli in sposobni razpravljati o problemih, ki se porajajo v naših delovnih kolektivih, občinah in drugih organizacijah. Prav tu je bila doslej neka praznina. Čeprav so mlade ljudi izvolili v organe družbenega upravljanja, vendar se potem za njih ni zmenil nihče.

Na vseh občinskih konferencah v kranjskem okraju so govorili tudi o republiškem, lokalnem in tovarniškem tisku. Predvsem so poudarili, da se problemi mladih v tem časopisju vse premalo obravnavajo. Želim, da bi vsi kot tudi tovarniški listi razumeli mlade, ki hočejo dopisovati in da bi tudi novinarji večkrat zašli med mladino.«

Ob koncu nam je tovariš Krvina povedal o sodelovanju med osnovnimi organizacijami in med občinskimi komiteji LMS še naslednje:

»Stališče našega okrajnega komiteja je, da osnovne mladinske organizacije sodelujejo tudi z drugimi organizacijami, kot tudi občinski komiteji. Tu smo mislili predvsem v okraju, pa morda tudi s kakšno organizacijo izven okraja. Vendar se je to sodelovanje v zadnjem času nekam čudno izrodilo. Nekatere osnovne organizacije in občinski komiteji so začeli to sodelovanje izkoriščati in prirejati kar izlete celo v druge republike. Tu lahko omenim predvsem osnovno organizacijo v »Iskri«. Sekretariat našega komiteja je zavzel odločno stališče proti takemu »sodelovanju«. Bolje je, da organizacije, ki so porabile denar za to, drugič porabijo sredstva za kaj bolj koristnega: za seminarje, izobraževanje mladih in podobno.«

M. Živkovič

Z občinske konference LMS v Bohinju

Mladina podprla akcijo o združevanju občin

Pretekli petek, 23. decembra, je bila v Bohinju v prostorih hotela »Jezero« redna letna konferenca občinskega komiteja LMS.

Med drugim so v razpravi največ govorili o delu občinskega komiteja in pri tem ugotovili, da ni bil prav dobro sestavljen. Zato se je delo komiteja le v zadnjih dveh mesecih nekoliko razživelo.

Nič kaj pohvalno se niso izrazili nad sodelovanjem mladine v raznih organih družbenega upravljanja. Tako v bohinjskem občinskem ljudskem odboru ni niti enega mladinca. Razen tega je mladina bohinjske občine tudi podprla akcijo o združevanju občin na Gorenjskem. Izvolili so tudi začasni komite, ki bo vodil delo, do združitve bohinjske občine z blejsko in radovljiško. Potem bodo delo organizacijsko nekoliko spremenili.

-č

ODSLEJ 47 SVETOV

Kamnik — Na Občinskem ljudskem odboru v Kamniku so imenovali nov svet za kulturo in prosveto, ki bo obravnaval zadeve s področja prosvetnega in kulturnega dela. To področje dela je v dosedanjem skupnem svetu s šolstvom ostalo bolj ob strani. Istočasno pa so ustanovili tudi nov Svet za šolstvo, s čimer se je število svetov pri Občinskem ljudskem odboru Kamnik povečalo na 47.

Gradnja gospodarskega poslopja -

najpomembnejši predlog

Trnovec — Na razširjenem sestanku- ki so ga imeli v Trnovcu v Ločniški dolini, so razpravljali predvsem o gospodarskih problemih kraja in napravili načrt dela za prihodnje. Njihov perspektivni plan razvoja naselij v tej dolini zajema precej gradenj in komunalnih objektov. Tako predvideva obnovitev in razširitev vseh stranskih poti do hribov, in sicer tako, da bo moč povsod priti s kamioni do gozdov. Razširili bodo tudi električno omrežje, tako da bo zasvetila luč v vsaki hiši, na kmečkih gospodarstvih, kjer bi imeli radi motorje na električni pogon, pa bodo napeljali trofazni tok. Nedvomno pa sodi izgradnja gospodarskega poslopja med najpomembnejše predloge. V njem naj bi dobila prostor razna društva in organizacije. Prebivalci naselij Trnovec, Topol, Govejk, Brezovica, Tehavec in tri hiše v Setnici se shajajo na razne sestanke v edini skupni prostor, ki ga imajo, v gostilni pod Govejkom. V tem poslopju naj bi bil tudi trgovski lokal, saj je kraj brez trgovine in je prva oddaljena od vasi 9 km. Nadalje naj bi bila v njem še zbiralnica mleka in prostor za gospodarske stroje in za avtobus. Novo gospodarsko poslopje naj bi postavili na ruševinah neke nekdanje večje stavbe v Trnovcu. Tu je najprimernejša lokacija, razen tega pa je na tem mestu že nekaj gradbenega materiala, predvsem kamenja.

-an

Veliki stroški za prevoz

Kranj — V podjetju Planika v Kranju je zaposlenih povprečno 1060 delavcev in uslužbencev. Od teh se vozi na delo in iz dela z avtobusi in z vlakom kar 844 ali 79,62 %. Le 256 članov kolektiva hodi peš ali pa se vozi s kolesi oziroma avtomobili ali motocikli.

Več kot 5 km daleč se vozi z avtobusi 416, z vlakom pa 98 delavcev in uslužbencev ali skupno 48,49 % zaposlenih. Najnižja cena vozovnice znaša 1560, najvišja pa 6240 dinarjev. Vendar nosi podjetje za prevoz svojih članov kolektiva veliko stroškov. V prvih desetih mesecih tega leta je za prevoz 844 delavcev in uslužbencev na delo in z dela plačalo 10 milijonov 858.374 dinarjev ali za posameznika 12.875 dinarjev.

ZA BOLJŠO POVEZAVO

(Nadaljevanje s 1. strani)

vajo vse večji pomen. S pomočjo njih se bodo mladinci seznanili s stanjem v svetu in vlogo, ki jo ima pri tem prav OZN. Že v poročilu s konference sem na kratko omenil zamisel jeseniške mladine po osnovanju nekakšnih redakcij. Tu gre dejansko samo za neke vrste klubov, ki bi bili zadolženi, da pripravijo kvalitetna politična in gospodarska predavanja. Zato bi moralo vodstvo teh redakcij stopiti v stik z uglednimi političnimi in kulturnimi delavci, kakor tudi z gospodarskimi strokovnjaki.

Vse to bi jeseniška mladina tudi izvedla, če ne bi naletela na nekatere probleme, ki ne tarejo samo mladine na Jesenicah, temveč tudi po vseh drugih občinah. To so prostori. Zato se bo jeseniški komite povezal z ostalimi političnimi in družbenimi organizacijami in se pomenil, kako bi že obstoječe prostore smotrno izkoristili.

-np

PETLETNI PLAN JE SAMO NADALJEVANJE NAŠEGA GOSPODARSKEGA RAZVOJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

sedanje oblike dejavnosti te ustanove ne ustrezajo več glavnemu namenu in krajevni samoupravi. Zato so po krajši razpravi sprejeli predlog, da se ta ustanova preimenuje v Zavod za zdravstveno varstvo. Glavne naloge Zavoda so, da bo proučeval higienske razmere in zdravstveno stanje prebivalstva, da bo proučeval vzroke raznih obolenj in ob sodelovanju z organi sanitarne inšpekcije in komunalnih ustanov predlagal preventivne ukrepe.

O stanju v tovarni Niko v Železnikih je poročal predsednik Sveta za plan in finance pri OLO tovariš Dušan Horjak. Glavne težave nastajajo sedaj zato, ker bodo konec leta zapadle garancije za obratne kredite pri Narodni banki v višini 121 milijonov dinarjev. Ker pa podjetje dokazuje v zadnjem času viden napredek je odbornikom predlagal, naj bi znova izdali priporočilo za garancije v višini 85 milijonov dinarjev. O nekaterih težavah v tem kolektivu in o sedanjem stanju je govoril še odbornik Jakob Eržen ter direktor tovarne Ciril Ulčar.

Na ločenih sejah so odborniki sprejeli še razne odloke. Ob poročilu o prenosu pristojnosti strokovnih šol in domov na občinske ljudske odbore in podobno, so največ govorili o štipendijah. Vsi skladi za štipendije naj bi se decentralizirali na občine razen »Sklada Staneta Žagarja«, ki naj bi obdržal okrajni značaj. Sprejeli so tudi odlok o začasnem finansiranju okraja Kranj v prvem tromesečju prihodnjega leta in odlok o sistematizaciji strokovnih delovnih mest pri Okrajnem sodišču na Jesenicah. Potrdili so tudi pogodbo o gradnji stanovanj v študentskem naselju v Ljubljani ter odobrili investicijsko posojilo Kmetijskemu posestvu Poljče.

-l. a.

Po posvetovanju na Obrtni zbornici OLO Kranj

Prožnejši načini izobraževanja

Priučevanje potrebnih kadrov - Namesto vajenskih šol centri za strokovno izobraževanje

V preteklem tednu je bilo v dvorani Okrajnega ljudskega odbora v Kranju posvetovanje o strokovnem izobraževanju kadrov v obrti in o nagrajevanju, ki ga je organizirala Obrtna zbornica za okraj Kranj. Posvetovanja so se poleg številnih predstavnikov obrtnih podjetij udeležili tudi sekretarka Obrtne zbornice LRS tov. Erna Podbregar, podpredsednik OLO tovariš Sveto Kobal, zastopniki oddelka za gospodarstvo in oddelka za družbene službe OLO, ravnatelji vajenskih šol in drugi.

Nagel razvoj gospodarstva, večanje industrijske proizvodnje, večanje števila motornih vozil, naraščanje stanovanjske izgradnje, elektrifikacija itd. povzroča še vedno nesorazmerje med obrtniškimi zmogljivostmi na eni ter potrebami po obrtniških storitvah na drugi strani.

Tako stanje je med drugim tudi posledica pomanjkanja kadrov v obrti. Velike možnosti zaposlevanja na Gorenjskem povzročajo, da sta priliv in stalnost obrtnih kadrov nezadovoljiva.

Dosedanji način izobraževanja obrtnih kadrov, edino preko redne učne dobe ne more več zadovoljevati potreb po obrtnih kadrih. Že na lanskem občnem zboru obrtne zbornice so govorili o tem, da bo treba najti še druge oblike izobraževanja, med drugim usposabljati kadre tudi s priučevanjem.

Resolucija o strokovnem izobraževanju kadrov, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina, odpira povsem nove možnosti za vzgojo in izobraževanje. Vzgoja kadrov ne more biti več samo stvar šolskih ustanov, temveč nalaga Resolucija pri izobraževalnem delu odgovornejše naloge gospodarskim organizacijam, združenjem, javnim službam itd. Potrebno bo, da bodo izobraževalne ustanove usmerile svoje delo v čim popolnejše zadovoljevanje zahtev, ki jih bodo glede strokovnosti kadrov imela podjetja. V prihodnje bo treba pripravljati kadre iz mladinskih vrst ter usposabljati in izpopolnjevati tudi odrasle. S takim delom bomo združili dosedanji šolski in izvenšolski način izobraževanja strokovnih kadrov v enoten sistem strokovnega izobraževanja.

V obrti je predvideno, da bomo ob sedanjih dveh stopnjah strokovne izobrazbe, obrtni pomočnik in mojster, dobili še stopnjo priučenega delavca, ter da bo za vodenje obrtnega podjetja potrebna še posebna izobrazba.

Za usposabljanje strokovnih kadrov v obrti bodo organizirani centri za izobraževanje obrtnih delavcev. Sedanje vajenske šole bodo reorganizirane v centre za izobraževanje kadrov za vse stopnje izobrazbe. Organizacija teh centrov pa je odvisna od izdelave učnih programov, tehnične opremljenosti centra za strokovno izobraževanje itd.

Z reformo strokovnega izobraževanja bodo spremenjene tudi učne dobe vajencev, tako da bo pouk skrajšan. To pa bo narekovalo tudi več prizadevnosti tako vajencev, kako tudi za izobraževanje odgovornih forumov. Realen čas, potreben za učenje pa bo mogoče določiti šele, ko bodo izdelani učni programi. Dokončana osemletna šolska obveznost, ki je določena kot pogoj za sklenitev učne pogodbe, bo omogočila, da se bomo v večji meri usmerili k strokovnemu in manj k splošnemu izobraževanju. Za pridobitev dokaza o strokovni usposobljenosti bo važna sama usposobljenost, ne pa končana učna doba.

Ob reorganizaciji vajenskih šol v centre za strokovno izobraževanje se bo pojavila vrsta vprašanj. Upoštevati je namreč treba, da imamo v okraju vajence iz 50 različnih obratnih strok, vsaka od teh zahteva svoj poseben program izobraževanja. Na sedanjih vajenskih šolah je od skupnega števila 1706 vajencev 666 vajencev iz industrije itd. Vse to bo povzročalo vrsto težav, ki jih bo treba rešiti, da bomo prišli do takih izobraževalnih ustanov, kakor jih narekujejo potrebe po kadrih.

Poseben problem so tudi vajenski domovi. Organizacija izobraževalnih centrov je možna le za širša področja v merilu okraja ali več okrajev celo v merilu republike. Zaradi koncentracije večjega števila kadrov, ki se bodo izobraževali v določenem centru, bo z izgradnjo domov, v katerih bodo vajenci in drugi kadri, treba takoj pričeti.

Sprememba pri oblikah izobraževanja zahteva tudi spremembe pri opravljanju strokovnih izpitov. Dosedanji način, da vajenec opravlja teoretični del izpita na šoli, praktični pa na Zbornici, bo treba spremeniti tako, da bo teoretični in praktični del izpita združen v enoten izpit pred izpitno komisijo, katere sestav bo odgovarjal vsebini izpita.

Spremembe pri izobraževanju kadrov v obrti so trenutno bolj sprejemljive v proizvodni obrti, posebno kar se tiče priučevanja, ker je v tej obrtni dejavnosti možna večja delitev dela. V storitveni obrti bo treba tehnično izpopolniti obrate. To bo omogočilo hitrejše opravljanje storitev, možno pa bo preiti tudi k večji specializaciji. To bo nujno tudi zaradi tega, da se zagotovi večja rentabilnost storitvene dejavnosti, ki še vedno močno zaostaja v odnosu na proizvodno obrt.

Obširna razprava na omenjenem posvetovanju je načela vrsto vprašanj. Povsem točna je ugotovitev, da je izobraževanje tesno povezano z organizacijo dela v podjetju in nagrajevanjem. Ugotovili smo tudi, da nekatera podjetja že zelo uspešno priučujejo delavce. Za uvajanje novih oblik izobraževanja, bo treba obrtne delavce osvoboditi miselnosti, da si bodo z uradno priznanim nazivom lahko zagotovili boljše delovno mesto, boljši zaslužek ali boljšo pokojnino; seveda spremeniti bo treba nekatere predpise. Pri nagrajevanju po delu je osnovno merilo strokovnost opravljenega dela ne glede na to, kakšna je dejanska kvalifikacija posameznika.

I. Miklavčič

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

77. Kako sem vedel, da so v utrdbi moji prijatelji, boste vprašali? Ben Gunn je prvi zagledal zastavo in me opozoril: »Tam so tvoji prijatelji, kajti roparji bi izobesili črno roparsko zastavo.« Hotel sem jo ubrati proti utrdbi, pa me je Ben ustavil in me prosil naj sporočim zdravniku, da bi rad govoril z njim. V tem hipu je zagrmel strel in topovski ogenj je trajal dobro uro. K utrdbi nisem mogel zaradi krogel. Zato sem napravil velik ovinek. Sonce je zahajalo, zrak se je ohladil, da me je pošteno zeblo.

78. Nekaj časa sem mirno ležal v svojem skrivališču in opazoval »Hispaniolo«, ki je bruhala ogenj, in roparje, ki so razbijali naš ubogi čoln ter razposajeno kričali. Vedel sem, da so se nakresali ruma. Potem sem se splazil ob robu gozda, stekel do ograje, zaklical tovarišem in se prevalil čez ograjo na varno. Hitro sem jim povedal, kaj vse sem doživel in nato sem se začel ozirati okrog sebe. Koča je bila skoraj prazna, pri vratih je izviral studenček. Štirioglata luknja v streši je služila za dimnik in v kotu je ležal Tom, pokrit z zastavo.

Marylin Monroe brez oboževalcev

Francoska igralka Brigitte Bardot, je zelo znana po svojih filmih, kot po škandalčkih in je pri nas najbolj priljubljena filmska igralka mladih. Zanesljivo vodi na spisku popularnih filmskih igralcev, ki so ga sestavili mladinci in mladinke v Srbiji, Sloveniji in Makedoniji, stari od 15 do 18 let.

Kaže, da imajo dekleta in fantje v Srbiji in Sloveniji najraje tuje igralce. Razen Brigitte Bardot, so na tem seznamu še Gina Lollobrigida, Elisabeth Taylor. Sophia Logida in Ava Gardner. Njihovi sovrstniki v Makedoniji pa so pokazali precej večjo naklonjenost domačim filmskim igralcem. Tudi za njih je Brigitte Bardot najbolj popularna, toda med desetorico se nahajajo še jugoslovanske igralke Olga Spiridinović, Marija Tocinovska, Metka Gabrijelčičeva in Olivera Marković.

Odlične igralke, kot so Ana Magnani, Giuleta Masina, Simone Signoret, Lana Turner in Kathrin Hepburn, so dobile le neznatno število glasov. Po številu glasov se med temi nahaja tudi Marilyn Monroe.

DELJENA MIŠLJENJA

Medtem ko so bili mladi pri izbiranju najpopularnejše filmske igralke precej enotni, so bila mišljenja pri izbiri najpopularnejšega filmskega igralca precej deljena. Za dekleta in fante je v Srbiji in Sloveniji to Tony Curtis, za njihove sovrstnike v Makedoniji pa je to Petre Prličko, brez dvoma zaradi dobre igre v filmu »Miss Stone«.

Za Curtisom in Prličkom pa sledijo: Gary Cooper, Kirk Douglas, Audy Murphy in Gregory Peck. — Precej deklet je glasovalo za Tonya Curtisa in je zaradi največjega števila glasov na prvem mestu. V primeru, če bi samo fantje sestavljali ta spisek, bi bil na prvem mestu Gary Cooper.

Laurence Oliver, Spencer Tracy, Tati, Chaplin, Yves Montand, Orson Welles in drugi veliki umetniki pa se nahajajo na repu tega seznama le s kakšnim glasom.

14 VPRAŠANJ MLADIM

»Katerega filmskega igralca in igralko imam najraje?«, sta samo dve vprašanji od štirinajstih v anketi, ki jo je izvedla Komisija — »Film in otrok« pri Društvu prijateljev mladine Jugoslavije. V anketi je sodelovalo 5507 deklet in fantov.

Vprašanja so bila zelo različna. Iz odgovorov se lahko spozna, — kakšen je danes odnos mladine do filma.

VEČINA: ZA DOMAČI FILM

Domače filme gleda veliko število deklet in fantov, ki so sodelovali v anketi. Precej se jih je izrazilo v anketi, da jih gledajo najraje zato, ker jih zanima tematika iz NOB. Razen tega je bilo precej kritike tudi na račun domačega filma. Največ mu zamerijo: enoličnost tematike, slaba kvaliteta filmov in igranja itd.

V Srbiji je mladim od vseh domačih filmov najbolj všeč »Vlak brez voznega reda«, a za njim je »Ne obračaj se, sinko«, »V soboto zvečer«, »Vesna« in »Miss Stone«. Na prvem mestu makedonskih mladincev pa je »Miss Stone«. Za tem filmom pa sledijo: »Ne obračaj se sinko«, »Slavica«, »Skozi vejevje nebo« in »Volčja noč«. — Najmanjše število glasov so dobili: »Dubrovski«, Noči in jutra«, »Major Bauk«. Film »Kekec« je dobil samo dva glasova. Razen njega so po dva glasova dobili še »Bakonja fra Brne«, »Sinji Galeb« in »Barba Žvane«.

PREŽIVELE TEME

Na vrhu najnepopularnejših filmov se nahaja »Tarzan brani džunglo«. Razumljivo, Tarzan in njegovo življenje v džungli z opicami in ostalimi živalmi ne zanima več mladino. — Makedonski mladinci pa so postavili na prvo mesto nepopularnih filmov »Upor na ladji Cane«.

● Brez dvoma bo ta anketa v veliko pomoč pedagogom, psihiatrom ter prosvetnim in filmskim delavcem, saj so dobili dokaj verno sliko, kakšen pogled ima danes naša mladina na film. -č

„Nemogoči" pobeg

Že več kot dve stoletji smatrajo, da je kazenski zavod na italijanskem otoku San Stefano, v zalivu Gajette, najbolj zanesljiv. Govorili so, da je to zapor, iz katerega se ne da pobegniti. Tu za begunce ni skoraj noben problem uiti iz kaznilnice. Tu je nekaj drugega, in sicer 63 kilometrov širok morski pas, ki obdaja otok. Seveda za pobeg je treba čoln. Toda kje dobiti čoln, ko na tem otoku razen stražarjev ni nobenega naseljenca.

Razen te prirodne, obstajajo okoli kaznilnice še druge umetno narejene ovire. Na 250 kaznjencev (vsi obsojeni na doživljenjsko ječo) pride 120 čuvajev. Z visokih opazovalnic stražarji podnevi in ponoči budno pazijo in takoj sprožijo alarm, če koga opazijo, da se premika. — Preko radijske postaje je uprava teh kaznilnic stalno povezana s pomorskim oporiščem v Gajetti. Na hiter poziv že brzijo motorni čolni po morski gladini in pregledujejo okolico otoka.

Toda kljub temu je bila v juliju letos prekinjena ta tradicija o »nemogočem« pobegu s tega otoka: dva kaznjenca sta izginila in še do danes jima niso prišli na sled. — Seveda so takoj poostrili varnostne ukrepe. — Zamenjali so sedanjega upravnika in je na njegovo mesto postavljen nov, poznan kot »človek močne roke«.

Zato je v teh dneh vest o pobegu še dveh kaznjencev napravila na tem otoku pravo zmedo. Ob priložnosti, ko so po seznamu klicali vse kaznjence, so ugotovili, da manjkata Benito Luccini in Antonio Piermartini. Stražarji so takoj stekli v njuni celici in ugotovili, da so bile debele rešetke na oknih prepiljene.

Stražarji so se razšli po otoku, alarmirana je baza v Gajetti, obveščene so vse karabinerske postaje v tem delu Italije. Začela se je hajka za dvema beguncema, v kateri sodeluje nekaj tisočev ljudi in desetine policijskih psov. Pri tem uporabljajo helikopterje in številne motorne čolne. Začasno je prepovedan tudi ribolov v tem delu Tirenskega morja. Pregledujejo vse potnike na železnicah, ladjah in avtobusih. — Za tistega, ki bi povedal, kje se skrivata begunca, pa je obljubljena nagrada 5 milijonov lir.

Toda o beguncih ni za sedaj še nobenega sledu.

Javnost v Italiji z zanimanjem spremlja ta lov na ljudi, zato ker so to nevarni kriminalci. Tu še posebej Piermartini, znan pod imenom »čudo iz Binjanela«. On je pred petnajstimi leti iz maščevanja ubil svojega soseda in potem še svojega očeta in prijatelja, ker se je bal, da ga ne bi kdo prijavil policiji.

Zanimiv je zaključek raziskave tega pobega. V kaznilnici so popolnoma prepričani, »da ni nihče pobegnil z otoka«. Toda kot kaže, sta omenjena kaznjenca le pobegnila. -č

KULTURNI RAZGLEDI

PONOVITEV

Kranj — Dramska sekcija stražiške Svobode, bo jutri zvečer, 29. decembra, gostovala v Prešernovem gledališču. — Ponovno bo uprizorila Patrickovo komedijo »Vroča kri«.

PRVA PREMIERA

Šenčur — Dramska družina tukajšnje Svobode, je imela v soboto prvo premiero v letošnji sezoni. Uprizorila je Willhardovo dramo v štirih dejanjih »Bele vrtnice«. — Dramo so ponovili tudi v nedeljo popoldne.

PRED TRETJO PREMIERO

Kranj — Člani dramske družine kranjske Svobode pripravljajo že tretjo premiero v letošnji sezoni. Tokrat bodo uprizorili znano dramo »Po čem je resnica«.

MIKLOVA ZALA

Podbrezje — Medtem ko bo te dni dramska družina iz Podbrezij razveselila tamkajšnjo mladino z otroško igrico »Pastirček Peter in kralj Briljantin«, bo imela dramska družina že 7. januarja prihodnjega leto drugo premiero. Uprizorila bo ljudsko igro »Miklova Zala«.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE BODO DOBILI

Reteče — Tu so člani kulturno-umetniškega društva »Janko Krmelj« že večkrat razpravljali o ustanovitvi lutkovne sekcije, v kateri naj bi razveseljevali najmlajše. Sklenili so, da bodo za delovanje lutkovnega gledališča v kratkem poskrbeli vse potrebno, sami bodo pripravili lutkovni oder in lutke same. Nekaj jih že imajo, tako da računajo, da bodo že v tej sezoni pričeli z rednim delom.

-an

»ZA VSE LETO«

Pod tem naslovom je Mladinska knjiga pred dnevi izdala težko pričakovani priročnik mladinskih ter otroških iger in deklamacij za različne priložnosti. Že površno prelistovanje po zajetni, skoraj 680 strani obsegajoči knjigi, nas prepriča, da bo nova publikacija zelo dobrodošla vsem, ki se ukvarjajo s kulturno-prosvetnim delom naše mladine. Raznih prireditev, praznovanj in proslav med letom je zares veliko, tako da se je vsak tisti, ki je takšne prireditve pripravljal, čestokrat znašel v zadregi, kaj izbrati in kje dobiti primerno snov za takšna priložnostna praznovanja. No, bogat izbor v knjigi »Za vse leto« pa je nedvomno za lep čas rešil ta problem.

Urednik priročnika Marija Kovačič je iz različnih pionirskih listov, Pionirjev in drugih mladinskih publikacij in literature zbrala doslej raztreseno blago in ga uredila nekako po letnem koledarju, kakor so pač prireditve in proslave skozi vse leto vrstijo: za začetek šolskega leta, za Dan Rdečega križa, za Novo leto, 8. februar, za pust in kasneje za Dan mladosti, za Praznik žena in tako naprej za vse leto. Mladinska knjiga je s tem delom, ki smo ga že lep čas močno pogrešali, razveselila zlasti naše pionirske odrede, učitelje in prosvetna društva, ki se ukvarjajo z mladino.

-jb

Eichmann trdi: NA UKAZ DRUGIH

Nemški odvetnik Robert Servatius, ki bo na prihodnjem procesu zagovarjal zločinca Adolfa Eichmanna, obtoženega za umor 6 milijonov Židov med drugo svetovno vojno, je imel v zadnjih dneh nekaj razgovorov s svojim klientom. Ob koncu teh razgovorov je Servatius izjavil, da bo Eichmann vztrajal pri trditvi, da ni kriv.

Med razgovori je Eichmann Servatiusu izjavil, da je delal pač to, kar so mu predstojniki ukazali, sam osebno pa da takih ukaznov ne bi nikoli dajal. Servatius trdi, da mu je Eichmann dejal: **»Bilo bi otročje, če bi sedaj rekel,** da mi je žal.« Servatius je nadalje tudi povedal, da je je izraelski glavni tožilec poslal Eichmannu popoln prevod spominov bivšega nacista, ki jih objavlja »Life«. Servatius je dostavil, da mu je Eichmann dejal, da mu časnikar Sasen, ki je napisal Eichmannove spomine za »Life«, ni pokazal vsega rokopisa, temveč samo prve strani. Zato Eichmann trdi, da je zgodba, ki jo objavlja »Life«, delo Sasena in je marsikaj v njej res, mnogo pa tudi neresnično.

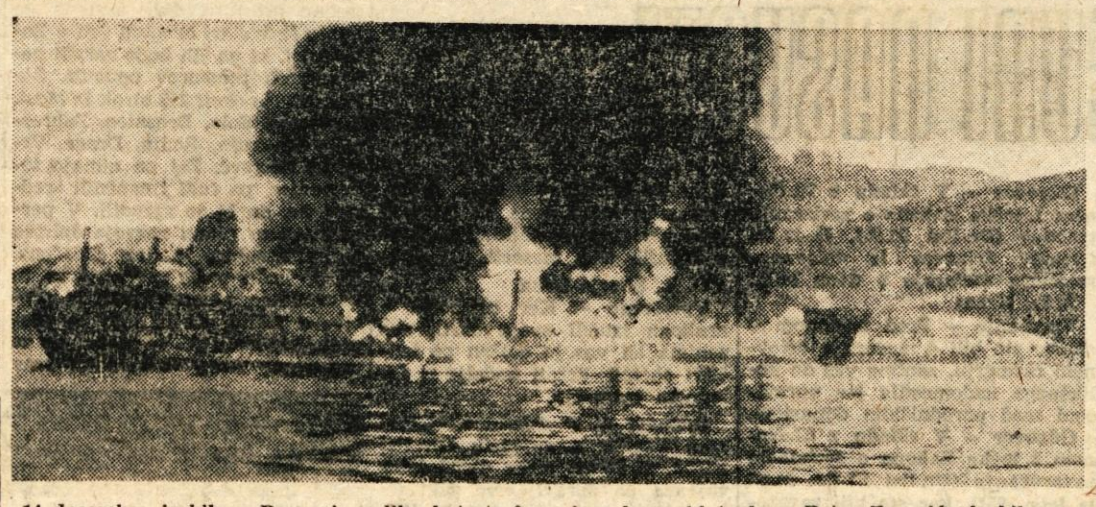

14. decembra je bila v Bosporju velika katastrofa — jugoslovanski tanker »Peter Zoranić« je bil ves v plamenu — Zanimivo pri tem je, da se je tanker, čeprav se je spremenil v en sam ogenj, še vedno obdržal na morski gladini

AGATA CHRISTIE 25

ALIBI

»No ... ne vem. Pred kratkim sem čitala v neki knjigi o poriškem podzemeljskem življenju, da so mlada dekleta z angelskimi obrazi pogosto hude zločinke ...«

»Nesmisel,« je pripomnila brž Karolina. »Morda v Franciji, ne pa pri nas. Sicer pa imam o Ralphu Patonu svoje mnenje, ki ga pa za zdaj raje obdržim zase.«

»Tem bolje,« sem pomislil in predlagal, da prenehamo z igro; saj je bilo vse skupaj le pretveza, da bi lahko ljubega bližnjega bolj ali manj opravljali. Moj predlog so sprejeli, čeprav z rahlimi ugovori.

»Mi si tule razbijamo glavo,« je dejala gospodična Ganettova, »jaz sem prepričana, da doktor, ki vedno poseda z gospodom Poirotom, prav dobro ve, kako je bilo ...«

»Ni govora o tem,« sem se protivil.

Bil sem prepričan, da res zelo malo vem.

»James je tako strašno redkobeseden,« je potožila moja sestra.

»In je mar Poirot res tako velik detektiv?«

To je vprašal polkovnik Carter.

»Največji, kar jih je kdajkoli videl svet,« je trdila moja sestra s poudarkom. »Baje je prišel inkognito k nam, da bi se izognil javnosti.«

»Kakšna čast za naše malo gnezdo!« je vzkliknila gospodična Ganettova.

»Sicer pa, ali sploh veste, kaj je pripovedovala Eliza, kuhinjska dekla v Fernlyju, moji Klari? Baje je bilo tam ukradeno ogromno denarja in sobarica je zapletena v zadevo. Baje cele noči joče, zadnjega pa bo šla. To dekle mi je bilo že vedno sumljivo, z nikomer se ni družilo, vedno je hodilo samo. Nekoč sem jo povabila na naš dekliški venček, pa je odbila ... Ali si lahko mislite kaj takega? Potem sem jo vprašala, od kod je doma, kaj so njeni starši in tako dalje, in priznati moram, da je bilo njeno obnašanje skrajno nevzgojeno. Zelo spoštljiva, toda naravnost žaljivo malobesedna.«

Gospodična Ganettova je zajela sapo. Karolina je to priložnost spretno izkoristila.

»Gospodična Russellova je oni petek dopoldne obiskala Jamesa pod neko pretvezo. Po mojem mnenju se je hotela samo razgledati, kje ima strupe ...«

»Bežite, bežite ... ,« je rekla to pot gospodična Ganettova.

Karolina ji je odgovorila s pomembnim skomiganjem.

»Prejle ste omenili Ralpha Patona,« je nadaljevala gospodična Ganettova.

»Ali se vam kaj zdi, kje bi mogel tičati?«

»Mislim, da!«

Vsi smo jo neverno pogledali.

»Zelo zanimivo, gospodična Karolina,« je pripomnil Carter.

Gospodična Ganetova ni popustila.

»Vaše ... hm ... lastno mnenje?«

»Ne popolnoma. Toda gospod Poirot se je pred kratkim ustavil pred velikim zemljevidom v naši predsobi, mrmral nekaj predse in nato zagodrnjal, da je Chranchester edino večje mesto v okolici. In tedaj se mi je nenadoma posvetilo. Ralph je v Chranchestru!«

»To se mi pa ne zdi verjetno,« je zvkliknil polkovnik. »Preblizu je!«

»Ravno zategadelj,« je vztrajala. »Ugotovili so, da ni odpotoval z vlakom. Šel je enostavno peš v Chranchester. Nihče ne bo prišel na misel, da se zadržuje tako blizu.«

»Čudno,« je dejala Ganettova zamišljeno. »Gospod Poirot se je danes popoldne peljal mimo mene. Prišel je iz Chranchestra.«

»Vidite ...« Karolina je triumfirala.

»Vi pa prav nič ne prispevate k obogatitvi našega znanja,« je pripomnil polkovnik dobrodušno. »Kuhan in pečen z velikim detektivom — in nobenega namiga, kaj se pravzaprav dogaja ...«

»Polkovnik Carter ima prav,« mu je vpadla moja sestra v besedo. »Tu sediš kot kakšen kamnit gost in ne zineš nobene.«

»Ampak, Karolina,« sem se branil, »resnično nimam ničesar poročati. Ali pa morda vendar ...« sem nadaljeval lahkomiselno. »Kaj menite o najdenem prstanu s črko »R« in datumom?«

Bilo je zelo neprevidno od mene, ker sem to povedal.

Prizor, ki je sledil, bom preskočil. Moral sem natanko opisati, kje je bil zaklad najden, in moral sem izdati tudi vrezani datum.

»13. marec?« je vprašala Karolina. »Točno pred šestimi meseci! Aha!«

Iz zmede razburjenih predlogov in sumičenj sem izluščil troje domnev:

1. polkovnik Carter: Ralph je naskrivaj poročen s Floro,

2. gospodična Ganettova: Roger Ackroyd je bil na skrivaj poročen z gospo Ferrarsovo,

3. moja sestra: Roger Ackroyd je bil naskrivaj poročen z gospodično Russellovo.

Četrto možnost mi je namignila Karolina, preden sva legla k počitku.

»Ne bi se čudila, če bi bila Flora in Geoffrey Raymond naskrivaj poročena ...«

»Potem bi moralo biti na prstanu napisano »G« namesto »R«,« sem pripomnil. »Kaj pa misliš o Hektorju Bluntu?«

»Nesmisel! Priznam, da jo občuduje in morda je celo vanjo zaljubljen. Toda zanesi se na tole: dekle se ne bo nikoli zaljubilo v moža, ki bi po starosti lahko bil njen oče, če je v bližini čeden mlad tajnik. Morda pa se igra z ognjem. Današnja mlada dekleta vsa počenjajo tako. Flori Ackroydovi ni prav nič do Ralpha Patona, ji sploh nikoli ni nič bilo. To mi lahko verjameš!«

In jaz sem ji verjel.

15.

Naslednjega dne zjutraj sem se domislil, da sem bil morda malo nespameten. Res je sicer, da Poirot ni od mene zahteval, naj obdržim odkritje prstana zase; res je pa tudi, da ni prstana nikoli več omenil in kolikor vem, sem jaz edini človek, ki ve za to najdbo. Čutil sem se krivega. Kakor blisk se je raznesla ta vest po kraju. Vsak trenutek sem pričakoval Poirotovih upravičenih očitkov.

Skupni pogreb gospe Ferrarsove in Rogerja Ackroyda je bil določen za enajsto uro. Bila je žalostna in ganljiva svečanost. Vsi prebivalci Fernlyja so bili navzoči. Ko je bil obred končan, me je vzel Poirot, ki je bil tudi navzoč, za podpazduho in me povabil, naj ga spremljam.

»Vidite,« je rekel. »Nikoli ne smeva mirovati. Zdajle bi rad z vašo pomočjo zaslišal neko pričo. Izpraševala ga bova, tako ga bova pritisnila ob steno, da bo moral povedati resnico.

»Katero pričo mislite?« sem vprašal začudeno.

»Parkerja,« je odgovoril Poirot. »Danes dopoldne sem ga prosil, naj me ob dvanajstih obišče. Zdaj me gotovo že pričakuje?«

»Mar menite, da je on izsiljeval gospo Ferrarsovo?«

»Dragi prijatelj, povedal vam bom samo eno — upam, da je bil to on.«

Ko sva vstopila, se je služabnik spoštljivo dvignil.

»Dobro jutro, Parker,« ga je pozdravil Poirot. »Trenutek, prosim.«

Odložil je plašč in rokavice.

»Dovolite,« je dejal Parker in skočil k njemu, da bi mu pomagal. Odložil je stvari lepo v redu na stol ob vratih. Poirot ga je odobravajoče opazoval.

»Hvala, dragi Parker,« je dejal. »Prosim, sedite! Kar vam imam reči, bo morda dalj časa trajalo.«

Parker je sedel.

»Kaj mislite, zakaj sem vas danes povabil sem?«

Parker se je odkašljal.

»Mislil sem, da me želite med štirimi očmi kaj vprašati v zvezi z mojim pokojnim gospodarjem.«

»Tako je,« je potrdil Poirot. »Imate kaj izkušenj v izsiljevanju?«

Parker je skočil pokonci.

»Nikar se ne razburjajte,« je mirno nadaljeval Poirot. »Nikar ne igrajte vloge užaljenega poštenjakarja. Vi veste vse, kar je o izsiljevanju treba vedeti, mar ne?«

»Toda, ne razumem ...«

»Zakaj ste, dragi moj Parker, s takim zanimanjem prisluškovali razgovoru gospoda Ackroyda, potem, ko ste ujeli besedo »izsiljevanje«?«

»Saj sploh nisem ...«

»Kdo je bil vaš zadnji gospodar? je nenadoma vprašal Poirot.

»Moj zadnji gospodar?«

»Da, gospod, pri katerem ste služili pred gospodom Ackroydom.«

»Neki major Ellerby ...«

MALI OGLASI

PRODAM

Prodam mlado kravo mlekarico s četrtim teletom ali brez, **2 sani za težko vprego in lahke kot zapravljivček.** Gašperlin, Predoslje št. 81. 4749

Ugodno prodam Puch 250 ccm – stareisi tip. Naslov v oglasnem oddelku. 4805

Prodam 2 pulta primerna tudi za obrtnike. Ponudbe oddati v ogl. oddelek. 4806

Prodam pet 6 tednov starih belih pujskov. Križnar, Okroglo 14, Naklo. 4807

Prodam seno in ajdovo slamo. Naslov v ogl. oddelku. 4808

Prodam 2 prašiča po 80 kg težka. Zalog 40, Cerklje. 4809

Za pitanje prašičev samo

REDIN

ker pospešuje debeljenje

Prodam 500 kg težkega vola vajenega vožnje. Zmrzlikar Peter, Nasovče 5, Komendo. 4810

Prodam plemensko svinjo 12 tednov brejo. Strahinj 69, Naklo. 4811

KUPIM

Kupim hišo v okolici Kranja. – Naslov v ogl. oddelku. 4812

OSTALO

Moške klobuke čisti in preoblikuje klobučar Janc Janez, Prešernova 9, Kranj. Na zalogi ima tudi nove klobuke. 4776

Takoj kupimo čevljarski (tapetniški) šivalni stroj, pogoj dobro ohranjen. Kupimo tudi vse stare odpadne avto akomulatorje. Ponudbe poslati na »Avto-promet«, Kranj. 4800

Pridite silvestrovat na Kočno v gostilno pri Rozmanu. Veselo se boste zabavali. 4813

Stanovanje in hrano dobi tovarniška delavka za pomoč v gospodinjstvu. Zg. Plavž 9, Jesenice. 4814

Izgubila sem denarnico z osebno, zdravstveno izkaznico in ostalimi dokumenti. Ker sem invalidska upokojenka prosim najditelja, naj jo vrne na naslov v oglasnem oddelku. 4815

Državnemu zavarovalnemu zavodu v Radovljici in »Glasu« iz Kranja se najlepše zahvaljujem za izplačano zavarovalnino za nezgodo, ki se mi je pripetila v tovarni Sava, Kranj, februarja 1960. »Glas« vsakomur toplo priporočam. Jerala Janez, Podreča 11, Smlednik. 4816

Upravnemu odboru in delavskemu svetu tovarne IBI Kranj. Bivši uslužbenci - upokojenci tovarne IBI **se za obdarovanje** ob priliki 10. obletnice samoupravljanja podjetja **najlepše zahvaljujemo.** Podjetju želimo v novem letu obilo uspehov in razmaha. Upokojenci. 4817

Podpisani preklicujem besede, ki sem jih govoril o Kunčič Janezu iz Strahinja. **Štefe Matevž.** 4818

KINO

Jesenice »RADIO«: 28. decembra ameriški barv. cin. film MLADA KRALJICA

Jesenice »PLAVŽ«: 29. in 30. decembra ruski barvni film TIHI DON – III. del

Kropa: 29. decembra italijanski film ŽENE DNEVA, predstava ob 19.30

Radovljica: 28. decembra francoski film NATALIJA, predstavi ob 17.30 in 20. uri, 29. decembra isti film ob 20. uri

Bled: 28. in 29. decembra ameriški film ULICA FREDERICK ŠT. 10

Kranj »STORŽIČ«: 28. in 29. decembra premiera domačih risanih filmov OSEM NAGRAJENIH FILMOV ob 10. in 14. uri, ameriški film DREVO ZA OBEŠANJE ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«: 28. in 29. decembra romunski mladinski film MALA LAŽNIVKA ob 10. in 16. uri, 28. decembra ameriški barvni film VALENTINO, ob 17.30 in 19.30, 29. decembra premiera domačega barvnega filma KLEMPO ob 17.30 in 19.30

Primskovo »TRIGLAV«: 29. decembra ameriški film DETEKTIVSKA ZGODBA, ob 19. uri

Naklo: 28. decembra ameriški film DETEKTIVSKA ZGODBA ob 19. uri

Škofja Loka: 28. decembra ameriški cin. film ALEKSANDER VELIKI, predstavi ob 17.30 in 20.30

Duplica: 28. in 29. decembra ameriški barvni film ČLOVEK, KI JE DELAL DEŽ, predstave ob 19. uri

Kamnik: 28. in 29. decembra jugoslovanski film DEVETI KROG, 28. decembra predstava ob 20. uri, 29. decembra pa ob 17.15

NAŠ RAZGOVOR

„Kje bom počakal...?

Trenutka, ko se bomo poslovili od starega leta, se pravzaprav vsi veselimo. Izmenjali si bomo čestitke na pragu novega desetletja. Vsak od nas se prav gotovo še posebej pripravlja in kuje načrte, kje in s kom bo dočakal Novo leto.

Srečaš prijatelja ali znanca na cesti in ne moreš mimo, da ga ne bi sedaj, ko se mrzlično pripravljamo na praznovanje Novega leta, povprašal, kje se bo poslovil od starega. Podobna vprašanja sem tudi sam zastavil nekaterim. Čeprav mi niso vsi iskreno odgovorili, jim tega nič ne zamerim.

Dijakinjo IV. letnika Tehnične srednje tekstilne šole iz Kranja **Anico Bais,** sem srečal na kranjski pošti.

»Pa niste vi iz Kranja?«

»Ne, tu hodim samo v šolo, drugače sem doma iz Zagreba.«

»Kot Zagrebčanka, kakšno mnenje imate o Kranju?«

»Morda ne preveč dobrega, sicer pa mesta še toliko ne poznam, da bi o njem dajala ocene. Sem šele prvo leto tu in poznam bolj malo ljudi.«

»Ker smo ravno pred Novim letom mi povejte, kje ga boste vi dočakali?«

»Še z nekaterimi prijatelji in prijateljicami smo se zmenili, da bomo šli praznovat v neko planinsko kočo blizu Samobora.«

Prav gotovo imate kakšno posebno željo v prihodnjem letu?«

»Samo to, da bi uspešno končala šolo.«

»Hvala lepa.«

Poslovila sva se.

Simpatičnega elektromehanika iz Iskre **Franca Gregorca,** doma iz Radovljice, sem našel popoldne na hodniku kranjske Gimnazije. Vem, da se boste čudili, kaj dela električar ob tem času na Gimnaziji. Ali se je kaj pokvarilo? Ne, on hodi v Gimnazijo, in sicer v oddelek za odrasle.

»Zanima me, kako ste se vi pripravili za praznovanje Novega leta?«

Bil je malo zamišljen, toda vseeno mi je odgovoril:

»Nič ne vem kako bo. Verjetno bom šel na Silvestrovo kar v posteljo. Ne mika me ničesar, ker imam toliko dela. Prav te dni imam na šoli kar dva pismena izpita, in sicer iz nemščine in matematike.«

»Potem pa veliko sreče, in še več v prihodnjem letu . . .,« sem mu jo zaželel, ko sva se razšla.

M. Ž.

TELESNA KULTURA

ŠE LETOS BODO SKAKALI

Včeraj je odšla 4-članska ekipa naših najboljših smučarskih skakalcev na novoletno turnejo v Avstrijo in Nemčijo. Našega državnega prvaka Boža Jemca z Bleda, ki je bil prvotno določen v ekipo, bo zamenjal Ljubljančan Eržen, ker je Božo na odsluženju vojaškega roka in sme trenirati le doma. Predvidevajo, da bodo prvo turnejsko preizkušnjo prestali v petek na skakalnici v Garmisch-Partenkirchenu (Ga-Pa), na ostalih treh skakalnicah pa bodo skakali v novem letu.

LJUBITELJI ŠPORTA

Reteče – Mladina v Retečah pri Škofji Loki je zelo navdušena za šport. Posebno veselje ima do namiznega tenisa in šaha. Prav zato so pričeli jeseni z urejevanjem svojega prostora v še nedograjenem prosvetnem domu. Člani namiznoteniške sekcije so imeli že letos več prijateljskih srečanj z okoličani, prav tako pa so imeli tudi že več prijateljskih šahovskih dvobojev. Mladina pa se sedaj zavzema tudi za gradnjo košarkarskega igrišča, ki ga nameravajo zgraditi pri železniški postaji. Ker so mladini obljubili pomoč pri gradnji tega igrišča tudi zastopniki krajevne oblasti in političnih organizacij, upajo, da se jim bo želja kmalu uresničila in da bodo spomladi že lahko trenirali.

-an

Republiško prvenstvo v namiznem tenisu

Teran brez konkurence

V nedeljo zvečer je bilo v Ljubljani končano XIV. republiško prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. Kot smo že poročali sta v finalnem dvoboju pri moških igrala klubska kolega Janez Teran in Vlado Tomc. Teran je bil po pričakovanju boljši in je premagal Tomca s 3:0 (21:12, 21:11, 21:11) ter osvojil naslov prvaka Slovenije za leto 1961. Janez je s to pomembno zmago ponovno dokazal, da je trenutno najboljši igralec namiznega tenisa v Sloveniji in da pravzaprav nima resnega konkurenta, ki bi ga utegnil ogrožati v igri. Za Tomca, ki je do sedaj branil naslov republiškega prvaka v moški B skupini, je drugo mesto v prvi članski skupini zelo lep uspeh, posebno še, ker je prodrl v finale s Kernove strani. Marjana Plutova, ki velja za najboljšo igralko v republiki, v nedeljo ni imela sreče. V ženskem finalu je zgubila s 17-letno Petračevo z Raven 2:3, četudi je že vodila z 2:0. Petračeva, ki bo tudi zastopala Jugoslavijo na mednarodnem namiznoteniškem prvenstvu Anglije, je bila prva še pri mladinkah skupaj s Krajgerjevo v dvojicah mladink.

Teran in Tomc sta zabeležila najvišji naslov tudi v igri dvojic (moški), tu pa je »pol naslova« osvojil še Riki Frelih, ki je skupaj z Ravenčanom Grabnarjem zmagal v finalu mladinskih dvojic.

Jugoslovanska reprezentanca, ki bo nastopila na prvenstvu Anglije in v katero se je uvrstil tudi Teran, bo zadnji letošnji dan odpotovala v London.

ALPINCI ŽE DOMA

V nedeljo popoldne so se s turneje v italijanski Cerviniji vrnili naši najboljši alpski smučarji Lakota, Jamnik, Šumi, Jenko, Frantar, Stritih ter Ankeletova in Rutarjeva. Po izjavah vodje – trenerja Magušarja so alpinci presmučali vsak po 400 kilometrov.

Še telovadnico bi radi

V vasi Selo pri Žirovnici na Gorenjskem so pričeli leta 1956 graditi novo moderno šolo, ki ima 11 učilnic, fizikalno dvorano in druge, za osemletne šolo zelo potrebne prostore. Dva razreda pa imajo še v stari osnovni šoli v Zabreznici, ki pa jih bodo zaradi neprimernih prostorov opustili. Šolo obiskuje okoli 390 otrok iz Most, Žirovnice, Sela, Breznice, Zabreznice, Smokuša, Rodin, Drage, Vrbe in Doslovč. Žal pa nimajo telovadnice, pa tudi finančnih sredstev ne, da bi jo zgradili. V perspektivnem planu razvoja šolstva občine Jesenice je sicer določeno, da se bodo našla sredstva za to telovadnico, vendar otroci in prebivalci želijo, da bi bilo to čimprej. Razumeti pa je treba, da se vse naenkrat ne da zgraditi, prav sedaj namreč gradijo ob šoli nov moderen stanovanjski blok za učitelje.

-an

VELEMOJSTER IVKOV V DOMŽALAH

Domžale – Minuli teden zvečer je v dvorani usnjarskega tehnikuma gostoval velemojster Bora Ivkov, ki je odigral simultanko proti 36 nasprotnikom. Med njimi je bilo največ slušateljev tehnikuma pa tudi nekaj gostov. Po uvodnem razgovoru in prikazovanju filmov je velemojster zabeležil 29 zmag in dva poraza, 5 partij pa se je končalo neodločeno. Proti velemojstru sta zmagala 16-letni dijak tehnikuma Stanojevič in Lojze Jagodic iz Podgorja pri Kamniku, remizirali pa so Laznik, Dedič, Hodža, Grandovec in

DEDEK MRAZ TUDI V ŽABNICI

Žabnica – Kot povsod drugod tako so se tudi v Žabnici pridno pripravljali za otroški novoletni praznik. Danes zvečer bo prišel v Zadružni dom Dedek Mraz s svojim pravljičnim spremstvom iz Kranja in obdaroval najmlajše. Za šoloobvezne otroke pa so organizirali ogled mladinske igre »Kekec« v Prešernovem gledališču v Kranju. V kolikor bodo na razpolago potrebna finančna sredstva, bodo otrokom kupili lutkovni oder, katerega si močno želijo.

»KAKO UREDIM SVOJ VRT«

Žabnica – V petek, 23. decembra, je bilo v Zadružnem domu v Žabnici predavanje v sklopu Delavske univerze Kranj, in sicer pod naslovom »Kako uredim svoj vrt«. Predavanje je bilo zelo zanimivo in so vrtičkarji lahko pridobili mnogo nasvetov, ki jih bodo lahko koristno uporabljali pri urejanju svojih vrtov. Udeležba je bila zelo dobra in si tamkajšnji prebivalci podobnih predavanj še želijo.

VELIKO OPRAVLJENEGA

Žiri

V minulem tednu je bil občni zbor DPD »Svoboda« Žiri, na katerem so izvolili novo vodstvo in sprejeli načrt dela za v prihodnje. Ugotovili so, da je bilo v minulem letu napravljeno precej novega, saj so dogradili kulturno dvorano s 570 sedeži in poskrbeli za vso opremo, potrebno za predvajanje filmov v cinemascopski tehniki. Vse leto so se vrstile v omenjeni dvorani številne prireditve domačinov in gostov. Domača igralska skupina pripravlja sedaj dramsko delo »Drevesa umirajo stoje«.

Uspešna je bila tudi knjižnica, ki je dobila svoje prostore, sedaj pa bi zelo radi uredili tudi čitalnico.

NOVOLETNO VESELJE NAJMLAJŠIH

Bled

V blejski občini se za praznovanje novoletne jelke že nekaj časa pridno pripravljajo. Najmlajši pa že z nestrpnostjo in vznemirjenjem pričakujejo najlepših trenutkov, ki jih doživljajo vsako leto ob prihodu Dedka Mraza. Tudi to pot ne bodo razočarani. Letos bodo pionirji praznovali novoletno jelko največ v razredih. Za praznično srečanje, 31. decembra, pripravljajo kratke sporede, igrice, pogostitve, ki jih bodo pripravili sami in podobno. Občinski ljudski odbor Bled je pionirskim odredom razdelil večje zneske denarja, s katerim bodo le-ti nakupili različne kolektivne, predvsem pa razredne nagrade oziroma darila.

Vse kaže, da bo tudi za razvedrilo najmlajših letos primerno preskrbljeno. Vodstvo šole na Bledu je za pionirje višje stopnje vseh šol preskrbelo posebno predstavo v Ljubljanski Drami. Pred pionirji bo ob tej priložnosti nastopil Dedek Mraz. Za učence nižje stopnje pa bo Mestno lutkovno gledališče iz Ljubljane pripravilo lutkovne predstave.

Tudi v vseh okoliških šolah so se skrbno pripravili na praznovanje. Na Bohinjski Beli bodo zavrteli najmlajšim in tudi odraslim priljubljeni slovenski film Kekec.

POSEBNA KOMISIJA

Kranj – V preteklem tednu je bila v Kranju razširjena seja ZROP občine Kranj, ki so se jo udeležili tudi vsi predsedniki in tajniki osnovnih organizacij tega združenja. Razpravljali so o zaključnem poročilu, o delu in doseženih uspehih v minulem letu, o nekaterih finančnih zadevah in drugem. Analizirali so tudi udeležbo na obveznih predavanjih za rezervne oficirje in podoficirje in ugotovili, da se jih nekateri člani niso hoteli udeleževati. Ugotovili so, da je za take člane samo opozarjanje na nedisciplinirano le preskromno sredstvo in so prav zato predlagali in sklenili ustanoviti posebno komisijo, ki jo bodo tvorili zastopniki združenja, Oddelka za narodno obrambo in Komande Vojnega odseka, ki bo na njih z ustreznimi ukrepi učinkovito ukrepala.

-an

PRAVNI NASVETI

B. O., Kranj

Vprašanje – Kot vajenec se učite tretje leto, zanima vas, koliko ur praktičnega dela morate opraviti.

Odgovor – V skladu s 14. členom Uredbe o vajencih (Ur. list FLRJ, št. 39 52) so dolžni vajenci v tretjem letu učne dobe opraviti skupno 48 ur dela na teden od tega praviloma 36 ur praktičnega dela.

O. V., Bohinj

Vprašanje – Zanima vas, do katerega časa ste upravičeni zahtevati od podjetja terjatev, ki izvira iz delovnega razmerja.

Odgovor – V skladu z 21. členom 1. točka Zakona o zastaranju terjatev (Ur. list FLRJ, št. 49 53) terjatev delavcev iz delovnega razmerja zastarajo v dveh letih.

Ž. L., Kranj

Vprašanje – Pred nastopom v službo ste bili 4 mesece v delovnem razmerju, zanima vas do kolikšnega nadomestila ste upravičeni med porodniškim dopustom.

Odgovor – V skladu z 28. členom 2. točke Zakona o socialnem zavarovanju (Ur. list FLRJ, št. 51 iz leta 1954), ker ste bili zavarovani manj kot 6 mesecev brez presledka vam gre nadomestilo v višini 80 odstotkov osnove za nadomestilo izračunane na podlagi povprečja plač s stalnimi dodatki v zadnjih treh mesecih.

O. R., Škofja Loka

Vprašanje – Ker se boste v kratkem izučili svoje obrti, vas zanima ali vas je dolžan po izučitvi obrtnik držati nadalje v delovnem razmerju.

Odgovor – V skladu s 24. členom Uredbe o vajencih (Ur. list FLRJ, št. 39 52) mora delodajalec vajenca po opravljenem zaključnem izpitu, zaposliti kot kvalificiranega delavca najmanj 6 mesecev, če vajenec to zahteva.

F. V., Radovljica

Vprašanje – Zaradi slabega vremena je prišlo do prekinitve dela, zanima vas, ali ste med tem časom upravičeni do oskrbe.

Odgovor – V skladu z 246. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53 57), če pride v gospodarski organizaciji do prekinitve dela, brez krivde delavca, ima isti pravico do nadomestila. Višino nadomestila predpiše tarifni pravilnik podjetja.

NESREČE

POLNOČNI POŽAR

V noči od sobote na nedeljo je malo pred polnočjo izbruhnil požar na zaselku Sidova nad Šmartnim v Tuhinjski dolini. Gorela je Pehkova domačija. Trije člani družine, stari oče in dva vnuka so bili budni, vendar niso opazili, da jim gori streha nad glavo. Pod streho je bilo seno, požar pa je baje povzročila električna napeljava. Na pomoč so prihiteli tamkajšnji gasilci, vendar niso mogli ničesar več rešiti. Hiša je pogorela do tal, škode pa je nad milijon dinarjev.

NEPREHODNA CESTA ČEZ ČRNIVEC

Cesta Ljubljana – Savinjska dolina je za vozila za nekaj časa zaprta, ker se je v Črni nad Kamnikom sprožil zemeljski plaz, širok 60 metrov. Zemlja je začela drseti v zaselku Podlom pod Crvivškimi serpentinami. Ker je bila pri tem ogrožena hiša posestnika Osovnika, pokati so namreč pričeli zidovi, se je morala družina izseliti.

GOSPODARSKE VESTI

IZ DOMOVINE...

Industrijska proizvodnja v 11 mesecih. Industrijska proizvodnja v 11 mesecih letošnjega leta se je povečala nasproti istemu obdobju lani za skoraj 16 odstotkov. Najbolj se je povečala proizvodnja nafte (32 odstotkov), sledi pa ji proizvodnja v gumarski industriji (26 odstotkov), v kovinski industriji (24 odstotkov) in drugod.

Nova tovarna svinčenih in aluminijastih izdelkov. V bližini Zagreba bo kmalu dokončana velika tovarna aluminijevih in svinčenih izdelkov. V tej tovarni bodo proizvajali razne svinčene cevi in embalažo, kakor tudi aluminijasto embalažo za potrebe industrije konserv, za kozmetične izdelke in podobno. Letna proizvodnja bo dosegla vrednost okrog 3 milijarde dinarjev.

Rekorden turistični promet v Črni gori. Statistični podatki izkazujejo, da je obiskalo Črno goro v prvih devetih mesecih letos skupno 215.000 turistov. Ti so imeli nad milijon 384 tisoč nočnin. Lani pa je obiskalo Črno goro v vsem letu samo 17 tisoč turistov več kot letos v devetmesečnem obdobju. – Po številu nočitev pa je letos Črna gora že prekoračila lansko celoletno število nočnin.

Zasedanje jugoslovansko-romunske komisije za hidrotehnična vprašanja. Ta komisija je zadnje dni na svojem zasedanju v Bukarešti sprejela plan za reguliranje hidrotehničnih sistemov, ki sekajo mejo med Jugoslavijo in Romunijo. Obe strani sta že izmenjali ustrezne tehnične plane in dokumentacijo za vskladitev ukrepov za skupno obrambo pred poplavami v obmejnem območju.

Izpolnitev plana jesenske setve. Po podatkih Zveze kmetij. in gozdarskih zbornic in Zveznega zavoda za statistiko, je bil plan jesenske setve pšenice izpolnjen s 83 odstotki, plan visokorodnih sort pa za 0,8 odstotka manj. Skupno smo zasejali nad milijon hektarov površin.

Nov proizvod Litostroja. – V Litostroju so dokončno montirali prototip 6-tonskega avtoženjava, ki so ga izdelali po proizvodnem planu za prihodnje leto. Žerjav ima vgrajen Dieslov motor z močjo 64 KS.

... IN TUJINE

Izredno močan porast izvoza obutvene industrije v Romuniji. Romunska obutvena industrija je izdelala lani nad 25 milijonov parov čevljev, kar je za dober milijon več, kakor v letu 1958. Preseneča pa izreden porast izvoza; v letu 1958 so izvozili samo 40 tisoč parov obutve, medtem ko so lani izvozili že 364.000 parov. – Izvoz je omogočila predvsem modernizacija proizvodnega procesa.

ČSSR se vse bolj avtomatizira. V svojem tretjem petletnem planu za razvoj gospodarstva predvideva ČSSR razširitev avtomatizacije pri svoji industriji za 50 odstotkov; v ta namen je bila izdelana že vrsta novih avtomatov, ki bodo pospešili proces avtomatizacije.

Naročnikom „Glasa"

Te dni se bodo pri vas oglašali pismonoše z izpolnjenimi položnicami za plačilo naročnine za prve štiri mesece leta 1961. Želimo, da bi jih lepo sprejeli, jim že takoj ob prvem obisku plačali naročnino in jim tako olajšali že tako naporno delo.

Kot leta 1960, smo tudi sedaj razpisali za vas lepe nagrade:

– MOPED ALI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK
– ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK
– 2 RADIJSKA SPREJEMNIKA
– IN ŠE CELO VRSTO DRUGIH LEPIH NAGRAD

Pogoj za sodelovanje pri žrebanju pa je plačana naročnina vsaj za 4 mesece. Seveda pa bodo imeli tisti, ki bodo plačali celoletno naročnino prednost, saj bodo lahko sodelovali kar s tremi glasovi ali celo s štirimi oziroma petimi, če so naročeni na naš list več kot 5 oziroma 10 let.

Nekateri naši naročniki si želijo, da bi jim poslali položnice kar za celoletno naročnino, veliko je pa tudi takih, ki jo ne bi mogli poravnati, zato smo se odločili, da ustrežemo vsem. Položnice smo izdali po 300 din za 4 mesece, obenem pa natisnili v našem časopisu, kot vidite spodaj, prazne položnice, tako da sedaj lahko plačate pismonoši samo 300 dinarjev ali pa nam po spodnji položnici nakažete vseh 900 dinarjev. Na naših položnicah pismonoše ne bodo mogli popravljati zneska kot v letu 1960. Položnice naj bodo pisane čitljivo in na iste naslove kot prejemate časopis, sicer ne bomo mogli jamčiti za pravilno knjiženje.

Naši naročniki, ki imajo poravnano naročnino, so tudi nezgodno zavarovani. V zadnjih 3 letih jim je Državni zavarovalni zavod izplačal naslednje zneske:

– leta 1958 348.313 dinarjev
– leta 1959 505.499 dinarjev
– leta 1960 271.556 dinarjev
– skupaj 1.125.368 dinarjev

Velikemu številu ponesrečencev je DOZ moral odkloniti izplačilo, ker naročnine niso pravočasno poravnali. Kaj takega se lahko pripeti tudi vam, zato ne odlašajte in poravnajte svoje obveznosti do svojega lista.

Z rednim plačilom naročnine imate zagotovljene tri stvari:

1. redno prejemanje Glasa
2. soudeležbo pri nagradnem žrebanju
3. zavarovanje

Naša želja je, da vam Glas ostane še v prihodnje prijatelj in svetovalec kot do sedaj.

Uredništvo in uprava